

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

POV

POVIJEST

OGLEDNI ISPIT

DRŽAVNA MATURA 2021./2022.

POV.00.HR.T.K1.44

45340

Povijest

Način **označavanja odgovora** na listu za odgovore:

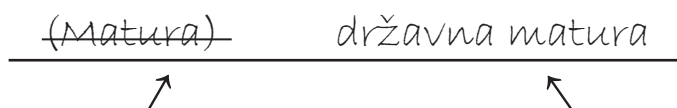

Način **ispravljanja pogrešaka** na listu za odgovore:

Prepisan točan odgovor **Skraćeni** potpis

Način **ispravljanja pogrešaka** u ispitnoj knjižici:

Precrtan pogrešan odgovor u zagradama **Točan** odgovor **Skraćeni** potpis

OPĆE UPUTE

Pozorno pročitajte **sve** upute i **slijedite ih**.

Ne okrećite stranicu i **ne rješavajte** zadatke dok to **ne odobri** voditelj ispitne prostorije.

Nalijepite identifikacijske naljepnice na **sve** ispitne materijale koje ste dobili u sigurnosnoj vrećici.

Ispit traje **135** minuta.

Ispred svake skupine zadataka **uputa** je za rješavanje. **Pozorno** je pročitajte.

Možete pisati po listu za koncept, ali se njegov sadržaj **neće** bodovati.

Pišite **čitko**. **Nečitki** odgovori bodovat će se s **nula (0)** bodova.

Na **2.** stranici ove ispitne knjižice prikazan je **način označavanja odgovora** i načini **ispravljanja pogrešaka**.

Pri **ispravljanju** pogrešaka **potrebno** je staviti **skraćeni** potpis.

Zabranjeno je potpisati se **punim** imenom i prezimenom.

Upotrebljavajte **isključivo kemijsku** olovku kojom se piše **plavom** ili **crnom** bojom.

Kada riješite zadatke, **provjerite** odgovore.

Želimo Vam mnogo uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima **44** stranice, od toga **3** prazne.

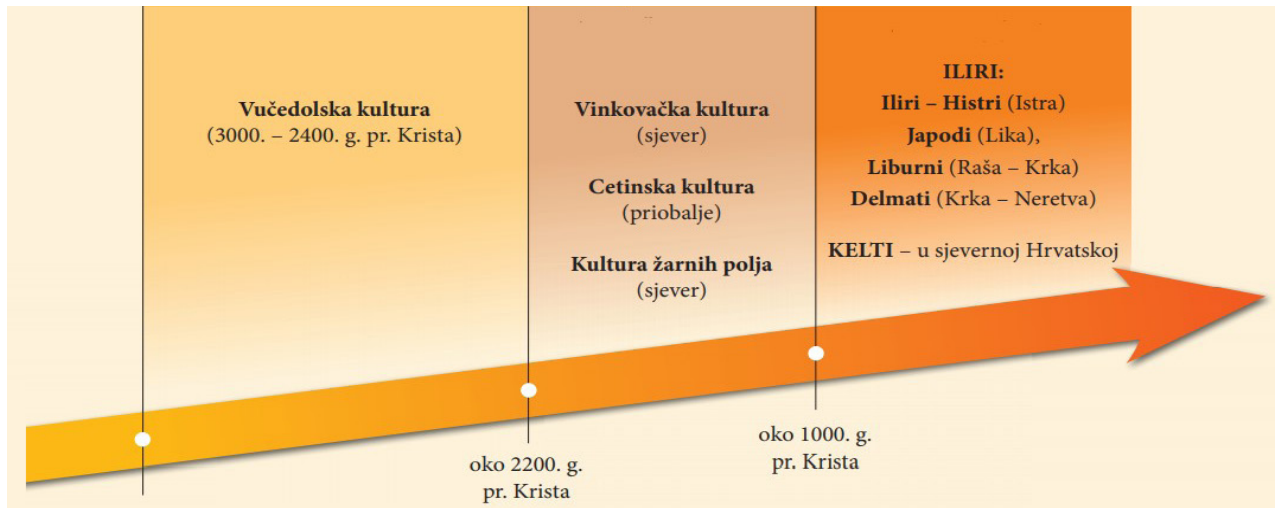
I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećemu zadatku **od više** ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan. **Točan** odgovor morate označiti znakom **X** na **listu za odgovore**. **Točan** odgovor donosi **jedan bod**.

1. Koja je bila društveno-politička **posljedica** prelaska na **sjedilački** način života?
- A. nastanak megalitskih građevina
 - B. zagađivanje okoliša zbog otpada iz naselja
 - C. rast broja stanovništva zbog veće proizvodnje i stvaranje stajaće vojske
 - D. razvoj hijerarhijske uprave i birokracije zbog izgradnje kanala i zbog navodnjavanja

(1 bod)

2. Pozorno **promotrite** slikovni prilog.

Koje je **razdoblje prošlosti** prikazano na slikovnome prilogu?

- A. neolitik
- B. mezolitik
- C. kameno doba
- D. metalno doba

(1 bod)

Povijest

3. Pozorno **pročitajte** povijesni izvor.

„Dođe tako vrijeme i za oranje, i stariji brat reče: Hajde, orimo zemlju što je već izašla jer je ova dobra za oranje. Pođi u polje i donesi sjeme za sjetvu jer ujutro ćemo uzorati zemlju. I mlađi brat učini sve što mu je stariji brat naredio.”

Na što se odnosi pojam „**zemlja što je već izašla**” iz povijesnoga izvora?

- A. na plodno tlo nastalo krčenjem šume
- B. na plodno tlo ostalo nakon poplave
- C. na plodno tlo nastalo čišćenjem kamenjara
- D. na plodno tlo nastalo spaljivanjem šikare

(1 bod)

4. O prisutnosti kojega **naroda** na istočnoj obali Jadrana svjedoči **Lumbardska psefizma**?

- A. Feničana
- B. Grka
- C. Ilira
- D. Rimljana

(1 bod)

5. Što je od navedenoga bila **posljedica punskih ratova**?

- A. Rim je postao carstvo.
- B. Rim je postao republika.
- C. Rimljani su zavladali Sredozemljem.
- D. Rimljani su zavladali Apeninskim poluotokom.

(1 bod)

6. Pozorno **promotrite** slikovni prilog.

Koji je bio **motiv prikazivanja** faraona na način prikazan na slikovnome prilogu?

- A. prikazati faraonov realističan izgled
- B. prikazati faraona kao jedinoga boga
- C. prikazati idealiziranu sliku boga kralja
- D. prikazati vladara kao jednakoga svojim podanicima

(1 bod)

Povijest

7. Pozorno **pročitajte** povijesni izvor.

(...) „Dođu do kneževe palače i sastave neke zaključke, naime da u Vijeće ulaze plemići i pučani i da plemići snose sve terete zajedno s pukom
(...) Pošto je to popisano, pođoše po kućama plemića pljačkajući ih i uništavajući (...)”

Na kojemu su se **području** odvijali događaji opisani u povijesnome izvoru?

- A. u dalmatinskoj komuni
- B. u gradu na crkvenome posjedu
- C. u slobodnome kraljevskom gradu
- D. na feudalnome posjedu u Slavoniji

(1 bod)

8. Što je od navedenoga bio **uzrok** tzv. **drugoga kmetstva**?

- A. revolucija cijena
- B. tropoljni sustav
- C. razvoj gildi
- D. plodored

(1 bod)

9. Na kojemu se području **djelovanja** istaknuo **Benedikt Kotruljević**?

- A. medicine rada
- B. dvojnoga knjigovodstva
- C. konstrukcije padobrana
- D. prekooceanskih istraživanja

(1 bod)

10. Pozorno **promotrite** slikovni prilog.

Opis izvora: Francuska karikatura iz 1500. godine protiv pape Aleksandra VI. Borgie

Prijevod teksta: „Ego sum papa.” (Ja sam papa.)

Koja se od navedenih tvrdnja **ne povezuje** s prikazom **pape** na povijesnome izvoru?

- A. Izvor poriče papinu ulogu u vodstvu Crkve.
- B. Izvor sugerira da je papa lažni Kristov namjesnik.
- C. Izvor promiče papu kao vođu svih kršćana.
- D. Izvor prikazuje papu kao moćno čudovište.

(1 bod)

Povijest

11. Što je neposredna **posljedica pada** Klisa pod Osmanlije?

- A. preseljenje uskoka na Žumberak
- B. preseljenje uskoka u Senj
- C. nastanak Jajačke banovine
- D. nastanak Senjske kapetanije

(1 bod)

12. Pozorno **promotrite** slikovni prilog.

Kako se naziva prikazani **način oslikavanja** kodeksa?

- A. margina
- B. arabeska
- C. minijatura
- D. freska

(1 bod)

13. Pozorno pročitajte povijesni izvor.

„Doznali smo pak da je nedavno časni naš brat (Bernard) splitski nadbiskupi istjerao iz gradova Splita i Trogira dosta patarena. Plemeniti muž Kulin, ban bosanski, ne samo da je pružio sigurno sklonište njihovoj opaćini, nego i očiglednu zaštitu, te ih je, izlažući njihovoj opaćini svoju zemlju u sebe sama, častio kao katolike, dapače više od katolika, nazivajući ih izričito kršćanima. (...) molimo, opominjemo i potičemo kraljevsku visost (...) nalažući tebi za oproštenje grijeha da se pripraviš silom i kako dolikuje kraljevskoj moći, kako bi toliku nepravdu, nanesenu Kristu i kršćanima osvetio (...).”

Iz čije je **perspektive** opisano **krivovjerje** u povijesnome izvoru?

- A. bosanskoga vladara
- B. bosanskih krstjana
- C. bizantskoga patrijarha
- D. rimskoga pape

(1 bod)

14. Kakvo je značenje za razvoj znanosti u **19. stoljeću** imala **Darwinova teorija** o evoluciji živih bića?

- A. Teorija je u znanstvenim krugovima u potpunosti odbačena.
- B. Teorija je utjecala isključivo na razvoj biologije.
- C. Teorija je dovela do nastanka sociologije kao nove discipline.
- D. Teorija je potaknula razvoj različitih prirodnih i društvenih znanosti.

(1 bod)

Povijest

15. Pozorno **pročitajte** rečenicu.

„Sam monarh odgovoran je svakomu podaniku za svoje upravljanje javnim novcem.”

Josip II., 1784. godina

Koji je **oblik vlasti** opisan u rečenici?

- A. diktatura
- B. ustavna monarhija
- C. prosvijećeni apsolutizam
- D. parlamentarna monarhija

(1 bod)

16. Koji je bio neposredni **preduvjet prve** industrijske revolucije?

- A. dvopoljni sustav
- B. agrarna revolucija
- C. otkriće Australije
- D. razvoj nacionalnih država

(1 bod)

17. U kojemu je stoljeću **započelo** formiranje **moderne hrvatske nacije**?

- A. u 7. stoljeću
- B. u 10. stoljeću
- C. u 16. stoljeću
- D. u 19. stoljeću

(1 bod)

18. Što je od navedenoga **najviše** pridonijelo **horizontalnoj** povezanosti stanovništva?

- A. agrarna revolucija
- B. sekularizacija školstva
- C. izgradnja prometnica
- D. luditski pokret

(1 bod)

19. Koji **fakultet** kao posljedica nedostatka sredstava i stručnoga kadra **nije** uspio biti **utemeljen** prilikom osnutka sveučilišta u Zagrebu **1874.** godine?

- A. medicinski
- B. mudroslovni
- C. pravoslovni
- D. bogoslovni

(1 bod)

Povijest

20. Pozorno **promotrite** povijesni zemljovid.

Proces ujedinjenja koje je države **prikazan** na povijesnome zemljovidu?

- A. Bugarske
- B. Mađarske
- C. Rumunjske
- D. Ukrajine

(1 bod)

21. Kako se zove arhitekt koji je krajem **19.** i početkom **20.** stoljeća oblikovao **Zagreb** u stilu **historicisma**?

- A. Herman Bollé
- B. Drago Ibler
- C. Stjepan Planić
- D. Aleksandar Brdarić

(1 bod)

22. Koja je bila **posljedica** potpisivanja **Rimskih ugovora** u svibnju **1941.** godine između Ante Pavelića i Benita Mussolinija?

- A. imenovanje Ivana Šubašića hrvatskim banom
- B. nastanak Slobodne Države Rijeke
- C. izlazak HSS-a iz Seljačko-demokratske koalicije
- D. imenovanje vojvode od Spoleta za budućega hrvatskoga kralja

(1 bod)

Povijest

23. Pozorno **promotrite** povijesni zemljovid.

Kojom su **bojom** na povijesnome zemljovidu obilježene zemlje **pobjednice** u **Prvome** svjetskom ratu?

- A. bijelom
- B. crvenom
- C. smeđom
- D. zelenom

(1 bod)

24. Koja je bila neposredna **posljedica** završetka **Ličke pruge** sredinom **1920-ih** godina?

- A. jačanje Prve hrvatske štedionice kao najvažnije novčarske institucije u Hrvatskoj
- B. otvaranje Zagrebačkoga zbora kao zasebne gospodarske smotre
- C. povezivanje kontinentalne hrvatske s dalmatinskim lukama
- D. početak procesa agrarne reforme u Kraljevini SHS

(1 bod)

25. Pozorno promotrite slikovni prilog.

WHILE THE SHADOW LENGTHENS

Prijevod teksta s karikature:

„Odgoda Marshallova plana
Zapadna Europa
Dok se sjena nadvija”

Politika koje je **države** na slikovnome prilogu prikazana kao
„sjena koja se nadvija”?

- A. Kine
- B. SAD-a
- C. Sovjetskoga Saveza
- D. Demokratske Republike Njemačke

(1 bod)

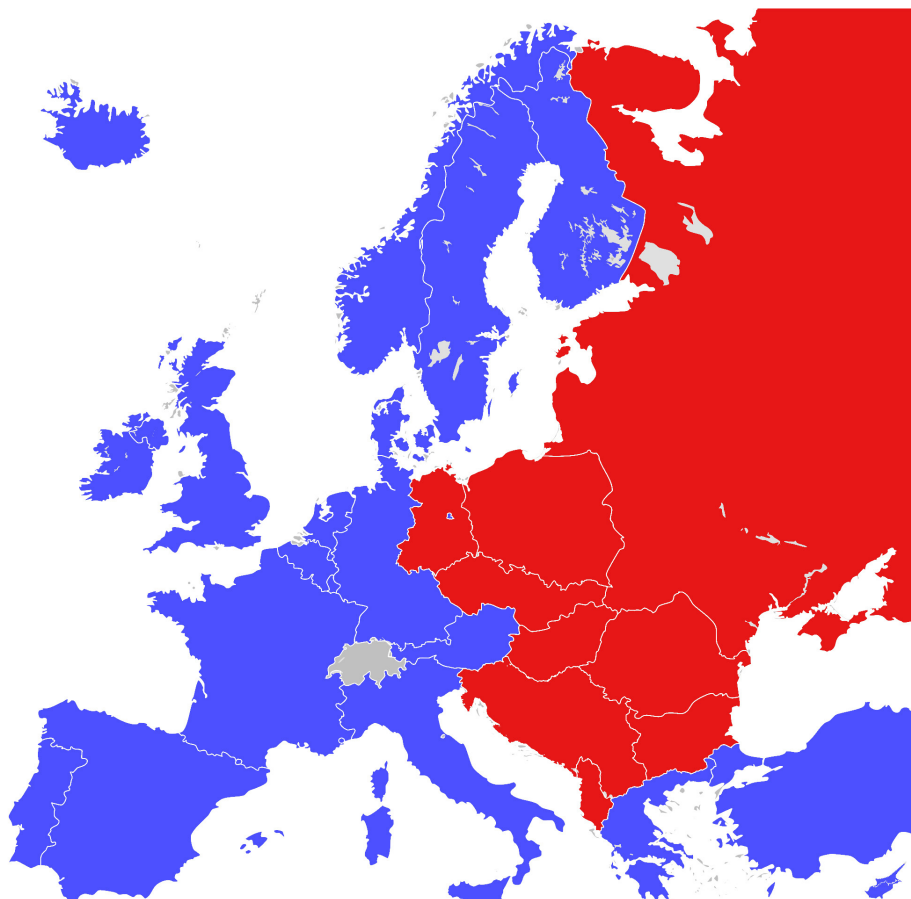
Povijest

26. Što je u **20.** stoljeću omogućio **izum radara**?

- A.** određivanje položaja objekata na velikoj udaljenosti
- B.** određivanje radioaktivnosti objekata u blizini
- C.** slanje i primanje slika uz pomoć radiovalova
- D.** slanje i primanje zvukova uz pomoć radiovalova

(1 bod)

27. Pozorno **promotrite** povijesni zemljovid.

Koje je **razdoblje** povijesti **prikazano** na povijesnome zemljovidu?

- A. Prvoga svjetskog rata
- B. sudetske krize
- C. Drugoga svjetskog rata
- D. hladnoga rata

(1 bod)

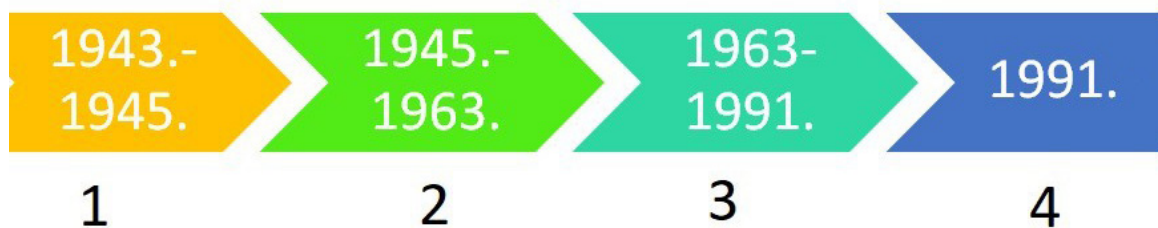
Povijest

28. Koja je bila neposredna **posljedica** potpisivanja **Sporazuma** o stabilizaciji i pridruživanju iz **2001.** godine za Republiku **Hrvatsku**?

- A. ulazak Hrvatske u NATO savez
- B. ostvarenje potpunoga međunarodnog priznanja
- C. osnivanje Međunarodnoga kaznenog suda u Haagu
- D. stjecanje statusa potencijalnoga kandidata za članstvo u Europskoj uniji

(1 bod)

29. Pozorno **promotrite** slikovni prilog.

Kojim je brojem na slikovnome prilogu označeno **razdoblje** u kojemu je **Hrvatska** bila u **sastavu** Federativne Narodne Republike **Jugoslavije**?

- A. brojem 1
- B. brojem 2
- C. brojem 3
- D. brojem 4

(1 bod)

30. Pozorno **promotrite** slikovni prilog.

S kojim se događajem iz **Domovinskoga rata** povezuje **nastanak** prikazanoga slikovnog priloga?

- A. s rušenjem zrakoplova JNA
- B. s početkom operacije „Bljesak”
- C. sa završetkom operacije „Maslenica”
- D. s raketiranjem Banskih dvora

(1 bod)

II. Zadatci višestrukoga izbora (kronologije)

U sljedećemu zadatku **od više** ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan. **Točan** odgovor morate označiti znakom **X** na **listu za odgovore**. **Točan** odgovor donosi **jedan bod**.

31. U kojemu su nizu **točno kronološki** poredani događaji iz **egipatske** povijesti u **starome** vijeku?

- A.** osvajanja Tutmozisa III. → ujedinjenje pod Narmerom
→ provala Hiksa → ujedinjenje pod Amozisom I.
- B.** ujedinjenje pod Amozisom I. → ujedinjenje pod Narmerom
→ provala Hiksa → osvajanja Tutmozisa III.
- C.** provala Hiksa → ujedinjenje pod Narmerom
→ ujedinjenje pod Amozisom I. → osvajanja Tutmozisa III.
- D.** ujedinjenje pod Narmerom → provala Hiksa
→ ujedinjenje pod Amozisom I. → osvajanja Tutmozisa III.

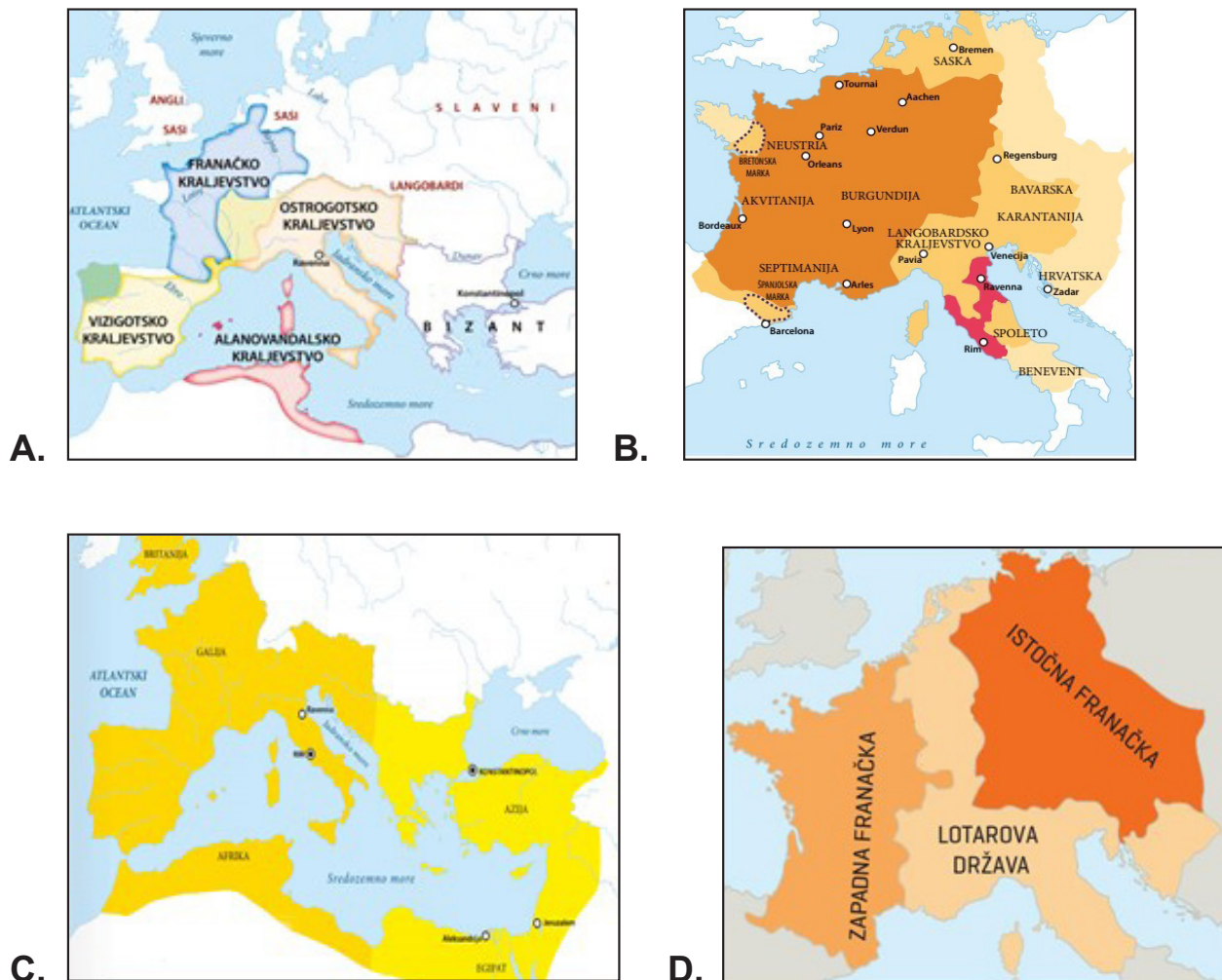
(1 bod)

32. U kojemu su nizu **točno kronološki** poredani **rimski ratni pohodi** na tlu današnje **Hrvatske**?

- A.** gušenje Batonova ustanka → poražavanje Japoda
→ poražavanje Delmata → poražavanje Histra
- B.** poražavanje Delmata → gušenje Batonova ustanka
→ poražavanje Histra → poražavanje Japoda
- C.** poražavanje Japoda → poražavanje Histra
→ gušenje Batonova ustanka → poražavanje Delmata
- D.** poražavanje Histra → poražavanje Delmata
→ poražavanje Japoda → gušenje Batonova ustanka

(1 bod)

33. U kojemu su nizu **točno** povezani povijesni **zemljovidi s razdobljima** koja prikazuju?

1

2

3

4

- A. A2 → B1 → C3 → D4
- B. A3 → B2 → C1 → D4
- C. A2 → B3 → C1 → D4
- D. A4 → B1 → C3 → D2

(1 bod)

Povijest

34. U kojemu su nizu **točno kronološki** poredani događaji vezani za **povijest hrvatskih** zemalja u **16. i 17. stoljeću**?

- A.** Ferdinand I. Habsburški izabran za hrvatskoga kralja
 - formiranje Hrvatske i Slavonske Vojne krajine
 - Toma Erdödy izabran za hrvatskoga bana
 - izdavanje Vlačkih statuta
- B.** Toma Erdödy izabran za hrvatskoga bana
 - Ferdinand I. Habsburški izabran za hrvatskoga kralja
 - izdavanje Vlačkih statuta
 - formiranje Hrvatske i Slavonske Vojne krajine
- C.** formiranje Hrvatske i Slavonske Vojne krajine
 - izdavanje Vlačkih statuta
 - Ferdinand I. Habsburški izabran za hrvatskoga kralja
 - Toma Erdödy izabran za hrvatskoga bana
- D.** izdavanje Vlačkih statuta → Toma Erdödy izabran za hrvatskoga bana
 - formiranje Hrvatske i Slavonske Vojne krajine
 - Ferdinand I. Habsburški izabran za hrvatskoga kralja

(1 bod)

35. U kojemu je nizu prema brojevima s legende **točno kronološki** naveden slijed **transformacije Pruske** u Njemačko Carstvo?

- A. 1 → 2 → 3 → 4
- B. 3 → 4 → 1 → 2
- C. 2 → 1 → 3 → 4
- D. 3 → 4 → 2 → 1

(1 bod)

Povijest

36. U kojemu su nizu **točno kronološki** poredani događaji iz **hrvatskoga narodnog preporoda**?

- A.** Ljudevit Gaj u „Kratkoj osnovi horvatsko-slavenskoga pravopisanja” iznio ideju stvaranja jedinstvenoga štokavskog književnog jezika
→ Janko Drašković u „Disertaciji” objasnio program narodnoga preporoda → Vjekoslav Babukić objavio prvu hrvatsku gramatiku
→ osnovana Matica ilirska
- B.** Vjekoslav Babukić objavio prvu hrvatsku gramatiku
→ Janko Drašković u „Disertaciji” objasnio program narodnoga preporoda → Ljudevit Gaj u „Kratkoj osnovi horvatsko-slavenskoga pravopisanja” iznio ideju stvaranja jedinstvenoga štokavskog književnog jezika → osnovana Matica ilirska
- C.** osnovana Matica ilirska
→ Janko Drašković u „Disertaciji” objasnio program narodnoga preporoda → Vjekoslav Babukić objavio prvu hrvatsku gramatiku
→ Ljudevit Gaj u „Kratkoj osnovi horvatsko-slavenskoga pravopisanja” iznio ideju stvaranja jedinstvenoga štokavskog književnog jezika
- D.** Ljudevit Gaj u „Kratkoj osnovi horvatsko-slavenskoga pravopisanja” iznio ideju stvaranja jedinstvenoga štokavskog književnog jezika
→ Janko Drašković u „Disertaciji” objasnio program narodnoga preporoda → osnovana Matica ilirska → Vjekoslav Babukić objavio prvu hrvatsku gramatiku

(1 bod)

37. U kojemu su nizu **točno kronološki** poredani događaji iz **druge** polovine **20. stoljeća**?

- A.** savezništvo zapadnih sila sa SSSR-om → detant
→ početak blokofske podjele
→ kubanska kriza
- B.** savezništvo zapadnih sila sa SSSR-om → kubanska kriza
→ detant → početak blokofske podjele
- C.** savezništvo zapadnih sila sa SSSR-om
→ početak blokofske podjele → kubanska kriza → detant
- D.** savezništvo zapadnih sila sa SSSR-om → detant
→ kubanska kriza → početak blokofske podjele

(1 bod)

38. U kojemu su nizu **točno kronološki** poredani događaji iz razdoblja **povijesti Hrvatske** do sredine **20. stoljeća**?

- A.** nastanak Države Slovenaca, Hrvata i Srba → nastanak Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca → proglašenje Nezavisne Države Hrvatske
→ kapitulacija Kraljevine Jugoslavije
- B.** nastanak Države Slovenaca, Hrvata i Srba → nastanak Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca → kapitulacija Kraljevine Jugoslavije
→ proglašenje Nezavisne Države Hrvatske
- C.** nastanak Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca → nastanak Države Slovenaca, Hrvata i Srba → proglašenje Nezavisne Države Hrvatske
→ kapitulacija Kraljevine Jugoslavije
- D.** kapitulacija Kraljevine Jugoslavije
→ proglašenje Nezavisne Države Hrvatske
→ nastanak Države Slovenaca, Hrvata i Srba
→ nastanak Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca

(1 bod)

III. Zadatci višestrukoga izbora (uz polazni sadržaj)

U sljedećemu zadatku **proučite** povijesni **izvor** te **odgovorite** na postavljena pitanja.

Od više ponuđenih odgovora samo je **jedan točan**.

Točan odgovor morate označiti znakom **X** na **listu za odgovore**.

Točan odgovor donosi **jedan bod**.

39. Pozorno **promotrite** slikovni prilog i **odgovorite** na postavljena pitanja.

Opis izvora: kip **cara Augusta** iz Prima Porte, oko **20.** godine **prije Krista**

39.1. Koja je bila **primarna svrha** načina **prikaza** vladara sa slikovnog priloga?

- A. astrološka
- B. zabavna
- C. poučna
- D. propagandna

(1 bod)

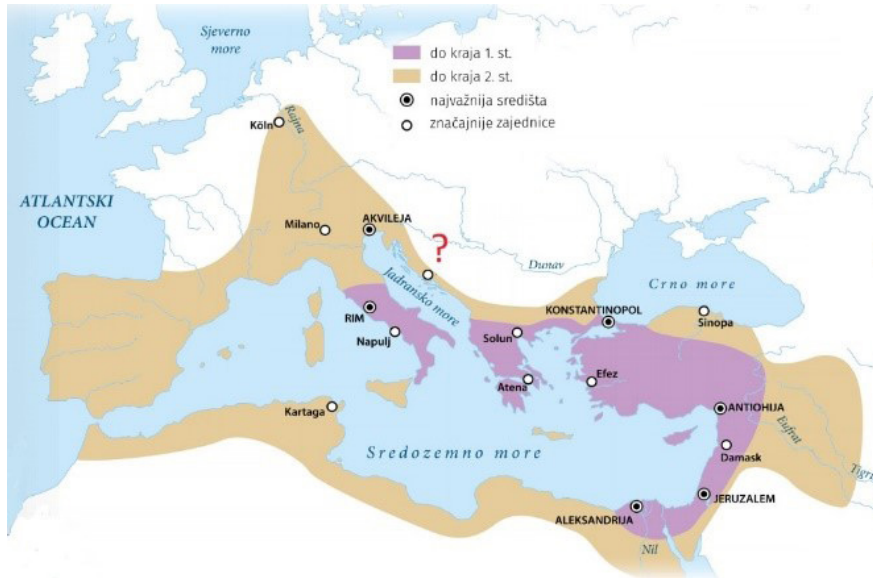
39.2. Koju od navedenih titula **nije posjedovao** prikazani **vladar**?

- A. kralj
- B. princeps
- C. otac domovine
- D. vrhovni svećenik

(1 bod)

Povijest

40. Pozorno **promotrite** povijesni zemljovid i **odgovorite** na postavljena pitanja.

40.1. Koji je **proces** prikazan na povijesnome zemljovidu?

- A. raskol Crkve
- B. širenje kršćanstva
- C. arapska osvajanja
- D. podjela Rimskoga Carstva

(1 bod)

40.2. Koji je **grad** na istočnoj obali Jadrana označen **upitnikom**?

- A. Biograd
- B. Jadera
- C. Salona
- D. Šibenik

(1 bod)

41. Pozorno **promotrite** slikovne priloge i **odgovorite** na postavljena pitanja.

Slika 1

Slika 2

41.1. Kako se naziva **tip društva** čiji je ustroj prikazan na slici **1**?

- A.** apsolutističko društvo
- B.** feudalno društvo
- C.** klerikalno društvo
- D.** robovlasničko društvo

(1 bod)

41.2. U kojemu se povijesnom razdoblju u **Europi** dogodila **promjena** u društvu prikazana na slici **2**?

- A.** u starome vijeku
- B.** u ranome srednjem vijeku
- C.** u razvijenome srednjem vijeku
- D.** u novome vijeku

(1 bod)

Povijest

42. Pozorno **pročitajte** povijesni izvor i **odgovorite** na postavljena pitanja.

„Ova vrata podiže Radovan najbolji od svih u ovoj umjetnosti, kako očituju kipovi i reljefi, godine hiljadu dvjesta četrdesete poslije poroda časne Djevice, a za biskupovanja Toskanca Treguana iz Firenze”

42.1. U kojemu se **gradu** nalaze **vrata** o kojima govori povijesni izvor?

- A. u Dubrovniku
- B. u Poreču
- C. u Splitu
- D. u Trogiru

(1 bod)

42.2. U kojemu je umjetničkom **razdoblju** djelovao **umjetnik** spomenut u povijesnome izvoru?

- A. u romanici
- B. u renesansi
- C. u baroku
- D. u rokokou

(1 bod)

43. Pozorno **pročitajte** povijesni izvor i **odgovorite** na postavljena pitanja.

„U prvom redu morali smo se temeljito oprati, a oni s bradom obrijati. Tada smo dobili novo odijelo, jeftino, ali čisto. Muškarci su imali šešir, kaput, košulju, hlače i cipele; žene haljine od kalikona i marama na glavi. Bili smo odvedeni u veliku sobu u prednjem dijelu zgrade uz koju je bilo dvorište, kako bismo bili pravilno obučeni, prije prijema kupaca. Muškarci su bili raspoređeni s jedne strane sobe, a žene s druge. Najviši je postavljen na čelo reda, zatim sljedeći najviši, i tako redom prema visini. (...) Freeman nam je naložio da se sjetimo svojih mjesta; poticali su nas da se doimamo pametni i živahni. (...) Nakon što smo se nahranili, u popodnevnim satima ponovno smo paradirali i natjerani na ples.”

43.1. Koji je **događaj** iz povijesti **SAD-a** opisan u povijesnome izvoru?

- A. trgovanje robovima
- B. odlazak robova na rad
- C. novačenje robova za rat
- D. proslava kraja sezone poljodjelskih radova

(1 bod)

43.2. Iz čije je **perspektive** pisan povijesni izvor?

- A. robova
- B. robovlasnika
- C. abolicionista
- D. kongresnika

(1 bod)

Povijest

44. Pozorno **pročitajte** povijesni izvor i **odgovorite** na postavljena pitanja.

„Kad sam ja odstupio od stolice banske, došao je moj nasljednik plemeniti grof Pejačević. Ja sam mu predao službu i bilo je govora o tom, ima li kakvih novaca razpoloživih, ja sam rekao: nema, rekao sam zato, jer kad sam ja došao onu jesen 1873. godine na kormilo, ja nisam dobio ni prebitoga jednoga krajcara.

(...) Dvorska kancelarija ili bolje rekuć ja, ako mi je dozvoljena rieč, načinio sam članak 42. od godine 1861., na kojem su u ono doba osnovane temeljne pravice hrvatske; to je načinila dvorska kancelarija ili bolje rekuć ja sam načinio. Bilo je historika, koji su već do sada pred nekoliko godina pisali, da je to načinio jedan drugi pokretnik; ali ja vam kažem, gospodo, posve otvoreno, da u tom pogledu moram izpraviti historiju. Članak 42. je djelo moje; ili ga sada vi kudili, ili vi hvalili: ali moram kazati otvoreno, što jest, da sam ja onaj koji je taj članak napisao. (...)”

44.1. Koji je hrvatski ban **odrżao** prikazani **govor**?

- A. Ivan Mažuranić
- B. Josip Jelačić
- C. Károly Khuen-Héderváry
- D. Levin Rauch

(1 bod)

44.2. Što je **sadržaj** članka **42.** spomenutoga u povijesnome izvoru?

- A.** obnova unije s Ugarskom bez posebnih uvjeta
- B.** uspostava čvršće veze između Hrvatske i Austrije
- C.** uspostava neovisne Hrvatske temeljena na povijesnome pravu
- D.** obnova unije s Ugarskom uz uvjet teritorijalne cjelovitosti i autonomije Hrvatske

(1 bod)

Povijest

45. Pozorno **pročitajte** povijesni izvor i **odgovorite** na postavljena pitanja.

„3:55 sati

Na dnu stepenica. Podloške nogu „Orla” samo su za pet-šest centimetara utonule u površinu, koja izgleda kad joj je približim, da je vrlo, vrlo sitnozrna. Kao prah...

3:56 sati

... U redu, sad ću napraviti korak od „Orla”. To je mali korak za čovjeka, ali je divovski korak za čovječanstvo. Površina je fina i prašinasta. Nije kompaktna. Prah prianja kao ugljena prašina za ... i za bokove čizama. Mogu vidjeti otiske stopala i kabla...”

45.1. **Tko je učinio** u izvoru spomenuti „mali korak za čovjeka, ali divovski korak za čovječanstvo”?

- A. Edwin Aldrin
- B. Michael Collins
- C. Neil Armstrong
- D. Ronald Evans

(1 bod)

45.2. Koji je **naziv** svemirskoga **programa** opisanoga u povijesnome izvoru?

- A. Apollo
- B. Deep Impact
- C. Space Shuttle
- D. Pioneer

(1 bod)

46. Pozorno **promotrite** povijesni zemljovid i **odgovorite** na postavljena pitanja.

46.1. Kako se nazivaju **teritorijalno-upravne jedinice** prikazane na povijesnome zemljovidu?

- A. banovine
- B. županije
- C. okruzi
- D. župe

(1 bod)

46.2. Koje je godine **ukinuta** unutarnja **organizacija** Kraljevine **Jugoslavije** prikazana na povijesnome zemljovidu?

- A. 1935. godine
- B. 1937. godine
- C. 1939. godine
- D. 1942. godine

(1 bod)

IV. Zadatak produženoga odgovora

U sljedećemu zadatku pažljivo **promotrite** povijesni **izvor** i **odgovorite** na postavljena pitanja na **predviđeno** mjesto u ispitnoj knjižici.

47. Pažljivo **promotrite** slikovni prilog.

Prijevod teksta sa slikovnog priloga:

Na džepu kaputa svećenika piše: „biskup”, „opat”, „vojvoda”, „grof”, „mirovina”, „razmetanje”.

Na džepu hlača plemića piše: „porez na sol i duhan”, „obvezna služba”, „desetina”, „vojna služba”.

Na maču plemića piše: „pocrvenio od krvi”.

Na motici seljaka piše: „natopljena suzama”.

Tekst ispod crteža: „Možemo se nadati da će igra uskoro biti gotova.”

47.1. Odredite **vrijeme** i **prostor** nastanka slikovnog priloga. Objasnite **društveno-povijesne okolnosti** na tome prostoru koristeći se sljedećim **pojmovima**: „Luj XVI. i apsolutistička država”, „tri staleža”, „reforme i bankrot”, „skupština Generalnih staleža” i „Francuska revolucija”.

[illegible]

(3 boda)

Povijest

47.2. Navedite kojemu je **staležu** slikovni prilog bio **namijenjen**.
Objasnite **svrhu** i **poruku** prikazanoga slikovnog priloga.

[illegible]

(3 boda)

47.3. Navedite iz slikovnega priloga **tri primjera/elementa** koji ukazuju na njegovu **svrhu**.

[illegible]

(3 boda)

Prazna stranica

Prazna stranica

Prazna stranica